

Norges kulturvernforbund er en paraplyorganisasjon for 29 frivillige kulturvernorganisasjoner med rundt 2000 lokallag og 250 000 medlemmer totalt. Organisasjonene gjør en betydelig innsats med å ta vare på, formidle og videreføre kulturarven vår - i tråd med den nye regjeringens overordnede politiske mål nedfelt i Hurdalsplattformen. Flere av organisasjonene er også akkreditert av UNESCO som rådgivere innenfor sine ulike fagfelt og bidrar til å overholde de internasjonale forpliktelsene Norge har på området. Vi estimerer at våre medlemmer utfører en samfunnsinnsats med over 6 millioner frivillige timer i året. Dette gjør det frivillige kulturvernet til en av de største aktørene på feltet. Uten deres innsats hadde mange kulturminner og mye kompetanse gått tapt. Det er de frivillige kulturvernorganisasjonene som er den største garantisten for at vi har en levende kulturarv i Norge.

Vi vil gi den nye regjeringen ros for at de i Hurdalsplattformen har valgt å løfte frem kulturvern som et prioritert politisk område de neste fire årene. Vi er glade for at regjeringen har en helhetlig plan for sin kulturarvpolitikk og at de har en forpliktende ambisjon om å løfte hele feltet. Dette er viktig og nødvendig etter flere år med stillestående budsjettforslag.

Vi har også forståelse for at alle de ambisiøse målene i Hurdalsplattformen ikke lar seg realisere i løpet av endringsproposisjonen for statsbudsjettet 2022, men vi mener likevel det er noen enkle grep man kan ta allerede nå. Dersom regjeringen skal lykkes med sitt varslede løft for kulturarvsektoren så må jobben starte umiddelbart.

Det som haster mest, og som burde være en enkel sak for regjeringen å få til er å tilføre **Kulturminnefondet** økte tilskudd. I det foreslåtte statsbudsjettet for 2022 har ikke fondet fått noen økning i tilskuddsmidler. Det til tross for at søknadsmengden til fondet aldri har vært større tidligere. I 2021 har Kulturminnefondet i tillegg utvidet sin portefølje med å innføre en prøveordning for å gi tilskudd til rullende og bevegelige kulturminner i privat eie. Mange av samferdselssektorens kulturminner står i fare for å gå tapt, og heldigvis har Kulturminnefondet nå kunnet bidra til å minimere dette tapet noe. Etterslepet for vedlikehold av disse kulturminnene er stort, noe som også påpekes i stortingsmeldingen «*Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, bærekraft og mangfold (Meld. St. 16 (2019–2020))*». Her står det også at regjeringen ønsker å ta et initiativ overfor de ulike sektorene for å se hvordan tilskuddsordninger bør endres eller utformes. Vi ser ingen tegn til slike initiativ i det foreslåtte statsbudsjettet for 2022, og vi setter nå vår lit til den nye regjeringen for å ta disse nødvendige grepene. Heldigvis har styret i Kulturminnefondet nå besluttet å utvide prøveperioden for bevegelige kulturminner også neste år, noe som understreker det skrikende behovet det er for å bevare disse kulturminnene, og at det haster.

*** Vi mener at tilskuddet til Kulturminnefondet må økes med 20 millioner for 2022, hvorav 3 millioner kroner øremerkes bevegelige kulturminner (KLDs budsjett, Kap. 1432 post 50).**

I forslaget til statsbudsjett for 2022 foreslås grunntilskuddene videreført. Dette er vi selvsagt glade for. Vi påpeker imidlertid at kun 10 av våre 26 medlemsorganisasjoner mottar driftsstøtte pr i dag, og at det ikke har vært noen nevneverdig utvikling på mange år. Grunnstøtten er viktig for oss. Den skaper mer aktivitet i lokallagene og gjør oss i stand til å utvikle nye satsingsområder.

*** Vi ber om en styrking av Kulturdepartementet kap. 320 Post 74 (20 mkr) og Klima- og miljødepartementet kap. 1400, post 70 i Statsbudsjettet for 2022 (10 mkr).**

I tillegg til dette mener vi det er på høy tid at de organisasjonene som jobber med å ivareta de bevegelige kulturminnene nå mottar statlig driftsstøtte. Vi er veldig glade for at den nye regjeringen i Hurdalsplattformen har forpliktet seg til å gi grunnstøtte til kulturvernorganisasjonene. Dette er også en forpliktelse som må fases inn, og vi mener derfor at det allerede nå må etableres en egen post på samferdselsdepartementets budsjett for de kulturvernorganisasjonene som hører naturlig innunder departementets sektoransvar for bevaring av kulturminner. Vi tenker da spesielt på Norsk jernbaneklubb, Rutebilhistorisk forening, Landsforeningen for luftfartøyvern og LMK – Landsforeningen for motorhistoriske kjøretøyklubber.

Sistnevnte har over 50 000 medlemmer som ivaretar den motorhistoriske kulturarven til stor glede for befolkningen, noe vi så mange gode eksempler på under de siste to års 17.mai feiringer hvor det ble arrangert egne kortesjer og rullende 17.mai-tog. Selv kongefamilien feiret nasjonaldagen i veteranbiler. Veterankjøretøyene er en viktig del av vår levende kulturarv.

*** Vi mener at det må opprettes en grunnstøttepost på 4 millioner kroner samferdselsbudsjettet til frivillige organisasjoner som jobber med å ivareta de bevegelige kulturminnene: Norsk Jernbaneklubb (1 mill. kroner), LMK – Landsforbundet av motorhistoriske kjøretøyklubber (1 mill. kroner). Landsforeningen for luftfartøyvern (1 mill. kr.) og Rutebilhistorisk forening (1 mill. kroner)**

Med vennlig hilsen

Jørn Holme

Styreleder

Norges kulturvernforbund

Toril Skjetne

Generalsekretær

Norges kulturvernforbund